

Η Αποτελεσματικότητα της Οργανωμένης Επίθεσης στην Ευρωπαϊκή Καλαθοσφαίριση μετά από Περιφερειακό Παιχνίδι

Αλέξανδρος Καρυπίδης, Γιώργος Μαυρίδης, Ευάγγελος Τσαμουρτζής, & Στέλλα Ρόκκα
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Περίληψη

Η καλαθοσφαίριση αποτελεί ένα διαχρονικά εξελισσόμενο άθλημα με τους προπονητές και ερευνητές στην κατεύθυνση της ομαδικής τακτικής να αναζητούν συνεχώς νέες επιλογές. Το περιφερειακό παιχνίδι είναι μια επιλογή της οργανωμένης επίθεσης, κατά την οποία οι ομάδες σύμφωνα με τον Cillen, (1993) στηρίζονται κυρίως σε σουτ από μέση και μακρινή απόσταση. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή των συνεργασιών πριν την τελική προσπάθεια, καθώς και η αποτελεσματικότητα των επιθέσεων μετά από περιφερειακό παιχνίδι στην σύγχρονη καλαθοσφαίριση. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 80 μαγνητοσκοπημένοι αγώνες των εθνικών ομάδων καλαθοσφαίρισης ανδρών που συμμετείχαν στα τρία τελευταία Ευρωπαϊκά Πρωταθλήματα (2003-2005-2007). Καταγράφηκε: η επιθετική τακτική, τα είδη των συνεργασιών πριν την τελική προσπάθεια, ο παίκτης επίθεσης και η αποτελεσματικότητα των επιθέσεων. Για την ανάλυση των αγώνων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα βιντεοανάλυσης για H/Y SportScoutSTA. Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση συχνοτήτων και το μη παραμετρικό τεστ χ^2 κατανομή. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι οι οκτώ στις δέκα επιθέσεις που πραγματοποιήθηκαν κατέληξαν σε οργανωμένο παιχνίδι πέντε εναντίον πέντε παικτών, με το περιφερειακό παιχνίδι να κυριαρχεί στις επιλογές καταλαμβάνοντας το 65% των επιθέσεων. Οι τέσσερις από τις δέκα οργανωμένες περιφερειακές επιθέσεις πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση σκριν, ενώ οι έξι στις δέκα χωρίς χρήση του σκριν. Οι ομάδες παρουσίασαν υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας σε σουτ δύο και τριών πόντων όταν οι επιθέσεις πραγματοποιούνταν μετά τη χρήση του σκριν. Δημοφιλέστερη μορφή συνεργασίας με σκριν αποτέλεσε το σκριν στον παίκτη με την μπάλα, ενώ συχνότερη μορφή εκδήλωσης επίθεσης χωρίς σκριν αποτέλεσε η επίθεση ένας εναντίον ενός. Αν και οι επιθέσεις οργανώνονταν μακριά από το καλάθι, οι κεντρικοί εμφάνισαν τις υψηλότερες τιμές στους στατιστικούς δείκτες έναντι των υπολοίπων παικτών. Οι προπονητές καλαθοσφαίρισης από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν πληροφορίες για τον καθορισμό της τακτικής των ομάδων τους, λαμβάνοντας υπόψη πάντοτε και το έμψυχο υλικό που διαθέτουν.

Λέξεις κλειδιά: *καλαθοσφαίριση, οργανωμένη επίθεση, επιθετικές συνεργασίες, σκριν στην μπάλα*

The Effectiveness of Control Offense, Following an Outside Game in European Championships

Alexandros Karipidis, Georgios Mavridis, Evangelos Tsamourtzis, & Stella Rokka
Democritus University of Thrace, Department of Physical Education and Sport Science, Hellas

Abstract

Basketball is a constantly developing sport whose tactics always seek new options. The outside game is part of the control offense and is based on shots performed from medium or far range. The aim of the current study was to record the coordinated movements before the final effort, as well as the effectiveness of the offenses after the outside game, in European basketball. The sample of the study consisted of 80-videotaped games from the 2003, 2005 and 2007 tournaments. The variables measured were the tactics in

offense and defense, the ways of co-operation in offense, the offense player and the effectiveness of the attempted offenses. For the game analysis, the program used was the H/Y SportScoutSTA. The program used for the statistical analysis of the data was the non-parametric test χ^2 distribution. The results revealed that: 8 out of 10 of the realized offenses led up to a control offense 5 to 5, while the outside game was dominant, taking up 65% of the executed offenses. In addition, 4 out of 10 outside game offenses were realized with a screen, while 6 out of 10 without a screen. The teams had higher two and three point shots when performing after a screen. The most popular way of co-operation with a screen was pick and roll, while the most frequent kind of offense without a screen was the 1 to 1. Although the offenses were organized far from the basket, the centres had higher values on the statistical indexes than the rest of the players. The basketball coaches have the chance, through the results of the current study, to get information concerning the determination of their team tactics, taking into account the abilities of the players they have in their teams.

Key words: *Basketball, set offence, offensive co-operations, pick and roll*

Εισαγωγή

Με την τακτική στην καλαθοσφαίριση μέσω βιντεοανάλυσης, ασχολήθηκαν τα τελευταία χρόνια πολλοί ερευνητές (Osterman, 1993; Remmert, 2003; Bazanov, Haljand & Vohandu, 2005). Η ανάπτυξη ενός στυλ παιχνιδιού στην επίθεση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους στόχους του προπονητή. Το στυλ του παιχνιδιού πρέπει να ικανοποιεί τους παίκτες, τους προπονητές και τους φιλάθλους αλλά ταυτόχρονα πρέπει να οδηγεί και στην επιτυχία των αγώνων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από επιθετικές συνεργασίες που αναπτύσσονται μεταξύ των παικτών ώστε οι επιθέσεις να έχουν υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας οδηγώντας σε θετικό αποτέλεσμα. Διάφορες συνεργασίες, με σκριν, χωρίς σκριν, μακριά και κοντά στο καλάθι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην επιθετική τακτική μιας ομάδας (Wissel, 2006). Οι Reich, Hodges, Carlin και Reich (2006), σε έρευνά τους υποστήριξαν πως οι προπονητές καλαθοσφαίρισης όλων των επιπέδων χρησιμοποιούν «ηλεκτρονικά διαγράμματα των σουτ» για να καταγράψουν και να μελετήσουν τις θέσεις των σουτ και τις θέσεις από όπου εκτελούνται οι επιθέσεις τόσο των ομάδων τους όσο και των αντιπάλων.

Το περιφερειακό παιχνίδι είναι μια επιλογή της οργανωμένης επίθεσης, κατά την οποία αναπτύσσονται συνεργασίες παικτών με σκριν ή χωρίς σκριν μακριά από το καλάθι, με στόχο την τελική προσπάθεια της επίθεσης, καθώς οι ομάδες στηρίζονται κυρίως σε σουτ από μέση και μακρινή απόσταση (Gillen, 1993). Το εάν ένα σουτ είναι καλό ή όχι καθορίζεται από την πίεση που έχει δημιουργηθεί στην άμυνα, από την απόσταση που γίνεται και από τα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε παίκτη (Smith & Spear, 1981). Ένας σημαντικός αριθμός προπονητών ανέπτυξαν και χρησιμοποίησαν περισσότερο τις συνεργασίες στην περιφέρεια, καθώς το παιχνίδι με τον κεντρικό παίκτη απαιτεί περισσότερο χρόνο για να οργανωθεί αποτελεσματικά, με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνει δυνατότητες για σουτ σε όλους τους παίκτες (Gillen, 1993). Ο Brown (1995) αναφέρει ότι οι κεντρικοί (ψηλοί) παίκτες πρέπει να εξασκούνται σε όλες τις θέσεις και πλευρές του γηπέδου και όχι μόνο κοντά στο καλάθι, για να κατανοήσουν καλύτερα πόσο σημαντικό είναι για το χειριστή της μπάλας να έχει καλή γωνία με τον παίκτη, στον οποίο θα δώσει τη μπάλα, καθώς επίσης και το πόσο δύσκολη είναι η δουλειά του πασέρ.

Το σκριν είναι μια επιθετική κίνηση όπου ένας παίκτης καταλαμβάνει έναν διάδρομο στο χώρο, εμποδίζοντας με το σώμα του έναν αμυντικό να περάσει. Το σκριν στον παίκτη με την μπάλα (pick and roll) είναι μία επιθετική συνεργασία δύο παικτών, κατά την οποία ο κάτοχος της μπάλας δέχεται σκριν από τον συμπαίκτη του για απελευθέρωση, έχοντας τη δυνατότητα να επιτεθεί ή να δώσει πάσα στον σκρινέρ που κινείται κοντά ή μακριά από το καλάθι με σκοπό να λάβει μια πιθανή πάσα για lay up ή σουτ (Ratgeber, 2006). Ο Ocierka (2004), τονίζει πως το pick n' roll είναι ένα σπουδαίο επιθετικό όπλο, που χρησιμοποιείται από όλες τις ομάδες του NBA και αποτελεί μια κατάσταση που δύσκολα αντιμετωπίζεται από τους αμυντικούς. Πολλές ομάδες χρησιμοποιούν το pick n' roll για να βοηθήσουν τους παίκτες, να αυξήσουν τις ευκαιρίες για σκοράρισμα με ένα ελεύθερο σουτ (Filipovski, 2005). Ειδικά για την επιθετική ενέργεια του pick n' roll οι αναφορές επιφανών προπονητών σε ότι αφορά την εφαρμογή του στις δημιουργούμενες επιθετικές επιλογές και στους τρόπους αντιμετώπισής τους, είναι αρκετές (Harris, 2007; Kruger, 2007; Yannakis, 2006; Ocierca, 2004, Πολυκράτης και άλλοι, 2009).

Διερευνώντας τις τελικές προσπάθειες σε επίπεδο τακτικής και τεχνικής σε σχέση με τις νικήτριες ή ηττημένες ομάδες, οι Ortega, Cardenas, Sainz de Baranda και Palao (2006), κατέγραψαν ότι οι νικήτες

εμφανίζουν υψηλότερους δείκτες στους παρακάτω παράγοντες: επιτυχημένα σουτ 2 πόντων, επιτυχημένες ελεύθερες βολές, χρήση screen, αιφνιδιασμούς και προκαθορισμένα επιθετικά συστήματα. Οι Tavares και Gomes (2003), σε έρευνά τους κατέγραψαν ότι, ο κύριος τρόπος παιχνιδιού όλων των ομάδων ήταν η οργανωμένη επίθεση (76%), η ρακέτα ήταν η περιοχή των σουτ με την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και οι καταστάσεις ένας εναντίον ενός εμφανίστηκαν περισσότερο στην τακτική όλων των ομάδων. Σε παρόμοια έρευνα οι Γαρέφης, Ξηρομερίτης, Τσίτοκαρης και Μέξας (2006), αξιολόγησαν τις καταστάσεις 1 vs 1 καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται αυτές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η κατάσταση 1 vs 1 είναι η πλέον χρησιμοποιούμενη επιθετική ενέργεια από όλους τους παίκτες και ανεξάρτητα από το είδος της επιθετικής τακτικής που επιλέγεται από τους προπονητές, καταλήγει σε σουτ μετά από πάσες με υψηλά ποσοστά αποτελεσματικότητας (Μαυρίδης, Λάιος, Ταξιλάδης, & Τσίτοκαρης, 2003; Σταυρόπουλος, Γεροδήμος, Τζουβάρας, & Κέλλης, 2001).

Μετρώντας την αποτελεσματικότητα σε πενήντα ομάδες του Ελληνικού και Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος οι Mexas, Tsitskaris, Kyriakou και Garefis (2005), αναφέρουν ότι οι περιφερειακοί παίκτες είναι αυτοί που αναλαμβάνουν την πλειοψηφία των επιθετικών προσπαθειών, συγκρινόμενοι με τους κεντρικούς παίκτες. Ανάλογα ήταν και τα αποτελέσματα τόσο στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα ανδρών του 2003 στη Σουηδία (Γιώργος, 2004), όσο και στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα του 2005 στη Σερβία-Μαυροβούνιο (Γιώργος, 2006). Η οργανωμένη επίθεση υπήρξε κυρίαρχη μορφή επίθεσης στην τακτική των ομάδων χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ νικητών και ηττημένων. Οι παίκτες που ανέλαβαν την εκδήλωση των περισσότερων επιθέσεων ήταν οι οργανωτές στην περιφέρεια και οι κεντρικοί κοντά στο καλάθι, ενώ κυριάρχησε το περιφερειακό παιχνίδι. Ακόμη, παρατηρήθηκε έντονη δραστηριότητα των κεντρικών παικτών, οι οποίοι εμφάνισαν υψηλότερα ποσοστά σε σουτ δύο πόντων έναντι των υπολοίπων παικτών και παράλληλα κέρδισαν τα περισσότερα φάουλ, συμμετέχοντας ενεργά και στο περιφερειακό παιχνίδι.

Συμπερασματικά, ενώ υπάρχουν έρευνες που αφορούν την τακτική της επίθεσης στην καλαθοσφαίριση (αιφνιδιασμός, οργανωμένη επίθεση, παιχνίδι κοντά στο καλάθι), δεν υπάρχουν αναφορές για την προετοιμασία και εκτέλεση της επίθεσης μακριά από το καλάθι. Η παρούσα έρευνα μέσα από τη σύγκριση των ομάδων της Ευρώπης και την καταγραφή και ανάλυση του περιφερειακού παιχνιδιού, ελπίζει να συμβάλλει σε νέες τεχνικοτακτικές επιλογές, που αφορούν στην επίθεση των ομάδων, καθώς και στην ουσιαστική αναβάθμιση της προπόνησης πάνω σε νέες κατευθύνσεις και προσανατολισμούς.

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η καταγραφή του περιφερειακού παιχνιδιού, των συνεργασιών που παρατηρήθηκαν στις οργανωμένες επιθέσεις πριν την τελική προσπάθεια, καθώς και η αποτελεσματικότητα των επιθέσεων μετά από περιφερειακό παιχνίδι στην Ευρωπαϊκή καλαθοσφαίριση.

Μέθοδος και Διαδικασία

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 80 μαγνητοσκοπημένοι αγώνες καλαθοσφαίρισης των εθνικών ομάδων που συμμετείχαν στα Ευρωπαϊκά πρωταθλήματα ανδρών 2003, 2005 και 2007: (28 αγώνες των ομάδων Ουκρανίας, Ελλάδας, Τουρκίας, Κροατίας, Σερβίας, Ρωσίας, Ιταλίας, Σλοβενίας, Ισπανίας, Λετονίας, Γερμανίας, Γαλλίας, Λιθουανίας, Ισραήλ από το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα του 2003 στη Σουηδία), (20 αγώνες των ομάδων Ελλάδας, Κροατίας, Σερβίας, Ρωσίας, Ιταλίας, Σλοβενίας, Ισπανίας, Βοσνίας, Γερμανίας, Γαλλίας, Λιθουανίας, Ισραήλ από το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα του 2005 στη Σερβία-Μαυροβούνιο) και (32 αγώνες των ομάδων Ελλάδας, Τουρκίας, Κροατίας, Σερβίας, Ρωσίας, Ιταλίας, Σλοβενίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας, Γερμανίας, Γαλλίας, Λιθουανίας, Ισραήλ από το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα του 2007 στην Ισπανία). Καταγράφηκε το περιφερειακό παιχνίδι και αξιολογήθηκαν οι μεταβλητές: επιθέσεις με χρήση σκριν, επιθέσεις χωρίς χρήση σκριν, η αποτελεσματικότητα των παικτών στην τελική προσπάθεια, καθώς και η αποτελεσματικότητα των επιθέσεων. Ως αποτελεσματικότητα στην επίθεση ορίσθηκαν τα εύστοχα και άστοχα σουτ 2 πόντων, τα εύστοχα και άστοχα σουτ 3 πόντων, οι κερδισμένες προσπάθειες των επιθετικών και τα λάθη.

Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω όργανα:

- Βίντεο JVC HR-D521EM για τη μαγνητοσκόπηση των αγώνων από τα κανάλια που τους πρόβαλαν (ET1, NET, RIK).
- Ηλεκτρονικός υπολογιστής, με μνήμη RAM 1G στον οποίο είχε εγκατασταθεί το πρόγραμμα βιντεοανάλυσης SportScoutSTA.
- DVD Recorder LG HDMI 1080i Up conversion συνδεδεμένο με υπολογιστή για την καταχώρηση των προς μέτρηση στοιχείων-παραγόντων.

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας των μετρήσεων, έγινε επαναληπτική καταγραφή δύο αγώνων με τυχαία επιλογή από το σύνολο του δείγματος, μέσω της ανάλυσης συσχέτισης κατά Spearman και του μη παραμετρικού τεστ κατά Wilcoxon. Εξετάζοντας τα αποτελέσματα της συσχέτισης κατά Spearman στο σύνολο των μεταβλητών που επαναλήφθηκαν, προέκυψε ότι υπήρχε στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση:

επιθέσεις με χρήση σκριν A / επιθέσεις με χρήση σκριν B: ($r=.994^{**}, p<.01$)

επιθέσεις χωρίς χρήση σκριν A / επιθέσεις χωρίς χρήση σκριν B: ($r=.991^{**}, p<.01$)

αποτελεσματικότητα παικτών A / αποτελεσματικότητα παικτών B: ($r=.990^{**}, p<.01$)

αποτελεσματικότητα επιθέσεων A / αποτελεσματικότητα επιθέσεων B: ($r=.990^{**}, p<.01$)

Επίσης, από το Non parametric test 2 Related samples του Wilcoxon, δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις ίδιες μεταβλητές:

επιθέσεις με χρήση σκριν A / επιθέσεις με χρήση σκριν B: ($z=-1.000, p>.01$)

επιθέσεις χωρίς χρήση σκριν A / επιθέσεις χωρίς χρήση σκριν B: ($z=-1.331, p>.01$)

αποτελεσματικότητα παικτών A / αποτελεσματικότητα παικτών B: ($z=-1.152, p>.01$)

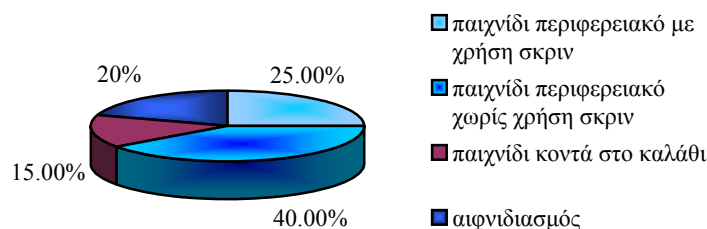
αποτελεσματικότητα επιθέσεων A / αποτελεσματικότητα επιθέσεων B: ($z=-.794, p>.01$)

Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε από το στατιστικό πακέτο SPSS 16.00 η ανάλυση συχνοτήτων (frequencies), και το μη παραμετρικό τεστ χ^2 κατανομή. Ως επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε το $p < .05$.

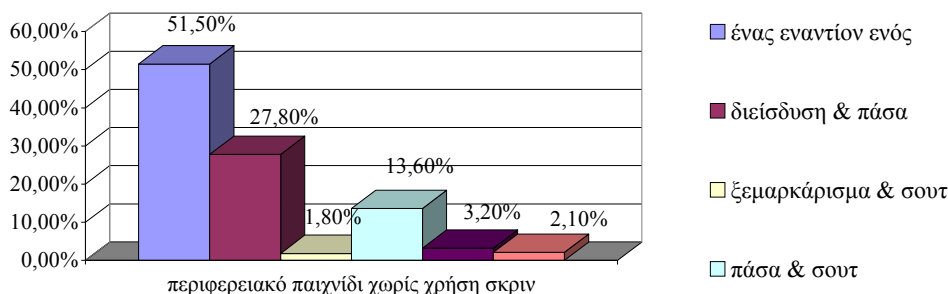
Αποτελέσματα

Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι το 65% των επιθέσεων πραγματοποιήθηκαν μετά από περιφερειακό παιχνίδι, όπως αυτό καταγράφηκε στα τρία τελευταία ευρωπαϊκά πρωταθλήματα. Επιθέσεις όπου κυριάρχησαν οι συνεργασίες χωρίς σκριν (Γράφημα 1).

Κυρίαρχες επιθετικές συνεργασίες πριν την τελική προσπάθεια χωρίς σκριν ανεδείχθησαν: η επίθεση 1 εναντίον 1 και η διείσδυση και πάσα (Γράφημα 2).

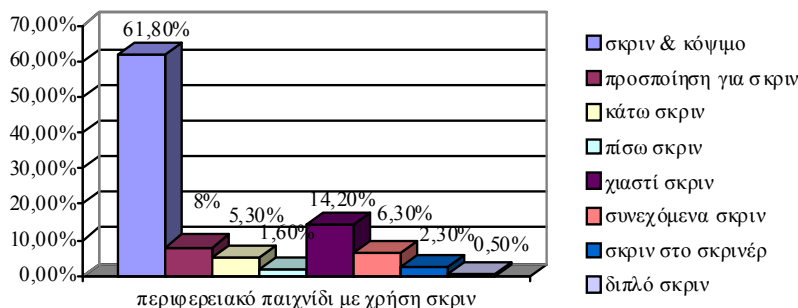

Γράφημα 1: Συχνότητα εμφάνισης των επιθέσεων

Γράφημα 2: Συχνότητα εμφάνισης των επιθέσεων χωρίς χρήση σκριν στο περιφερειακό παιχνίδι

Σύμφωνα με το Γράφημα 3, κυρίαρχη επιθετική συνεργασία πριν την τελική προσπάθεια μετά τη συνεργασία με σκριν ανεδείχθη η επίθεση μετά από συνεργασία στον παίκτη με την μπάλα (pick and roll).

Γράφημα 3: Συχνότητα εμφάνισης των επιθέσεων με χρήση σκριν στο περιφερειακό παιχνίδι

Για την καταγραφή της αποτελεσματικότητας μετά από συνεργασία των παικτών με σκριν και χωρίς σκριν πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας των τιμών με το μη παραμετρικό τεστ χ^2 . Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των συνεργασιών και των δεικτών αποτελεσματικότητας ($\chi^2_5 = 22,81, p < .05$, Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Αποτελεσματικότητα των επιθέσεων με σκριν και χωρίς σκριν μετά από περιφερειακό παιχνίδι

Επιθέσεις	Αποτελεσματικότητα				Κερδισμένα φάουλ	Λάθη	Σύνολο
	+2	-2	+3	-3			
Χωρίς σκριν	17.7%	25%	8.4%	20.3%	18%	10.5%	59.9%
Με σκριν	19%	14.4%	12.5%	20.9%	17.8%	10.4%	40.1%
Σύνολο	18.3%	22.8%	10.1%	20.6%	17.9%	10.4%	100%

Για την καταγραφή της αποτελεσματικότητας των παικτών στο περιφερειακό παιχνίδι, σύμφωνα με τη θέση που αγωνίζονται, πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας των τιμών με το μη παραμετρικό τεστ χ^2 . Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε στατιστικά σημαντική σχέση στις διαφορές που παρουσιάστηκαν μεταξύ των παικτών στους δείκτες αποτελεσματικότητας ($\chi^2_{20} = 221,29, p < .05$, Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Αποτελεσματικότητα των παικτών μετά από περιφερειακό παιχνίδι

Παίκτης επίθεσης	Αποτελεσματικότητα				Κερδισμένα φάουλ	Λάθη	Σύνολο
	+2	-2	+3	-3			
PG/ οργανωτής	13.7%	21.2%	12.7%	22.9%	15.9%	13.6%	24.2%
SG/ σουτέρ	15.7%	17.4%	13.8%	25.7%	16.6%	10.8%	22.3%
SF/ 3ος ψηλός	17.3%	20.8%	11.5%	25.0%	16.3%	9.1%	20.3%
PF/ 2ος ψηλός	19.2%	24.8%	8.4%	19.4%	19.8%	8.4%	16.0%
C/ κεντρικός	28.8%	32.7%	1.8%	5.7%	22.2%	8.8%	17.2%
Σύνολο	18.4%	22.8%	10.1%	20.4%	17.9%	10.4%	100%

Συζήτηση

Στην παρούσα μελέτη διερευνήθηκε η συχνότητα εμφάνισης των συνεργασιών στο περιφερειακό πα-

ιχνίδι, οι παίκτες που συμμετείχαν καθώς και η αποτελεσματικότητα των επιθέσεων πριν την τελική προσπάθεια. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε ότι κυρίαρχη μορφή οργανωμένης επίθεσης στα τελευταία ευρωπαϊκά πρωταθλήματα αποτέλεσε το περιφερειακό παιχνίδι έναντι του παιχνιδιού κοντά στο καλάθι (Γράφημα 1). Οι τέσσερις στις δέκα οργανωμένες επιθέσεις μετά από περιφερειακό παιχνίδι πραγματοποιήθηκαν με τη βοήθεια σκριν, ενώ οι έξι στις δέκα χωρίς τη βοήθεια του σκριν. Οι ομάδες έχουν βρει, όπως παρατηρείται στο δείγμα, επιθετικές επιλογές που ξεκινούν μακριά από το καλάθι, όπου καταγράφονται όλες σχεδόν οι τακτικές συνεργασίες των παικτών πριν την τελική προσπάθεια (Γιώργος, 2006).

Κυρίαρχη μορφή επίθεσης χωρίς χρήση σκριν αναδείχθηκε η κατάσταση 1vs 1 (Γράφημα 2). Είναι η κατάσταση κατά τη διάρκεια του αγώνα όπου ένας επιθετικός έχει την ευκαιρία να επιτεθεί ενάντια σε έναν αμυντικό χωρίς τη βοήθεια των υπολοίπων παικτών. Αξιολογώντας την επίθεση 1 vs 1, συμπεραίνουμε πως πολλοί προπονητές, ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό, επιδιώκουν μέσα από τακτικές επιλογές να δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη καλάθιού μέσα από αυτό το παιχνίδι (Tavares et al., 2003; Mexas et al., 2005). Τα ανωτέρω συμφωνούν με τα αποτελέσματα προηγούμενης έρευνας, που έδειξαν ότι η κατάσταση 1 vs 1 είναι η πλέον ευρέως χρησιμοποιούμενη επιθετική ενέργεια για όλους τους παίκτες και ανεξάρτητα από το είδος της επιθετικής τακτικής που επιλέγεται από τους προπονητές (Γαρέφης και συνεργάτες, 2006). Αξίζει να σημειωθεί πως όλο και περισσότεροι ευρωπαίοι παίκτες αγωνίζονται στο NBA, πράγμα που σημαίνει ότι συνήθειες και τρόποι παιχνιδιού από το NBA μεταφέρονται και στον Ευρωπαϊκό χώρο. Σε αυτό πιθανόν έχει συμβάλει και η εμφάνιση πολλών αστέρων όπως ο Πάρκερ της Γαλλίας ή ο Ναβάρρο και ο Γκασόλ της Ισπανίας, ο Νοβίτσκι της Γερμανίας κ.α. οι οποίοι είναι ιδιαίτερα ικανοί για αυτήν την κατάσταση. Άλλωστε, το 1 vs 1 αποτελεί βασικό διαχρονικό επιθετικό στοιχείο στο μπάσκετ που κάθε προπονητής μέσα στον αγώνα προσπαθεί να αξιοποιήσει.

Από τις άλλες συνεργασίες η διείσδυση (split) και πάσα κατέχει αξιοπρόσεκτο ποσοστό στο επιθετικό παιχνίδι χωρίς χρήση σκριν, μιας και αποτελεί συνέχεια της προσπάθειας 1 vs 1. Έτσι, η άμυνα για να αντιμετωπίσει αυτές τις καταστάσεις, που πολλές φορές καταλήγουν σε καλάθι, στηρίζεται στην αλληλοκάλυψη, όπου κινούνται δυο αμυντικοί πάνω στον παίκτη με την μπάλα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ελεύθερα σουτ (Μαυρίδης και συνεργάτες, 2003; Brown, 1995). Στην έρευνά τους οι Σταυρόπουλος και συνεργάτες (2001), αναφέρουν ως σημαντικό παράγοντα αποτελεσματικότητας, τις επιθέσεις από σωστές πάσες για την οργανωμένη επίθεση.

Όσον αφορά το περιφερειακό παιχνίδι με χρήση σκριν, έξι στις δέκα επιθέσεις πραγματοποιήθηκαν με συνεργασία pick n' roll στην περιφέρεια, που είναι η πιο συνηθισμένη μορφή συνεργασίας δύο παικτών με μπάλα (Ocierka, 2004; Filipovski, 2005) και αποτέλεσε συστατικό στοιχείο των περισσότερων οργανωμένων επιθέσεων από την περιφέρεια (Γράφημα 3). Βέβαια, δεν αποτελεί τυχαία τη δημοφιλέστερη μορφή συνεργασίας με χρήση σκριν, αφού δημιουργεί καλές προϋποθέσεις για σουτ και εναντίον προσωπικής άμυνας, αλλά και άμυνας ζώνης. Η μείωση της διάρκειας του χρόνου εκδήλωσης των επιθέσεων, γέννησε την ανάγκη για γρήγορες συνεργασίες που δίνουν τη δυνατότητα πολλών επιλογών. Αξίζει να αναφερθεί πως στο σύνολο των επιθέσεων που πραγματοποιήθηκαν μετά από σκριν, μετρήθηκαν υψηλότερα ποσοστά ευστοχίας στα σουτ δύο και τριών πόντων, από ότι στις επιθέσεις που έγιναν χωρίς τη βοήθεια των σκριν (Πίνακας 1). Τα ποσοστά της επιθετικής τακτικής που καταγράφηκαν για τις ομάδες και η αποτελεσματικότητα των παικτών, είναι σε συμφωνία με αποτελέσματα ανάλογων ερευνών (Tavares et al., 2003; Mexas et al., 2005).

Σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των παικτών στο περιφερειακό παιχνίδι, οι ψηλοί-κεντρικοί παίκτες είχαν μεγαλύτερα ποσοστά ευστοχίας σε σουτ δύο πόντων και περισσότερα κερδισμένα φάουλ στο σύνολο των προσπαθειών τους από τους υπόλοιπους παίκτες (Πίνακας 2). Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι οι προσπάθειες των κεντρικών παικτών στο περιφερειακό παιχνίδι έχουν αυξηθεί σημαντικά. Η αξιοποίηση της συγκεκριμένης συνεργασίας οδηγεί τους κεντρικούς παίκτες μακριά από το καλάθι, αλλά τους δίνεται και η δυνατότητα να τελειώνουν τις φάσεις μετά από κόψιμο κάτω από το καλάθι. Για το λόγο αυτό οι κεντρικοί σύμφωνα με τον Brown (1995), θα πρέπει να εξασκούνται σε όλες τις θέσεις και σε όλες τις πλευρές του γηπέδου. Από την άλλη πλευρά, τα περισσότερα λάθη πραγματοποιήθηκαν από τους οργανωτές του παιχνιδιού, πιθανόν λόγω του αυξημένου χρόνου κατοχής της μπάλας στα χέρια τους. Σε μελλοντικές μελέτες οι ερευνητές θα πρέπει να επικεντρωθούν και σε άλλα στοιχεία εφαρμοσμένης τακτικής, ώστε ο κάθε προπονητής να μπορεί να στηρίξει πλέον την τακτική του σε απτά μετρήσιμα επιστημονικά δεδομένα πρωτίστως και δευτερευόντως σε προπονητικές φιλοσοφίες και υποκειμενικές κρίσεις.

Σημασία για τον Αγωνιστικό Αθλητισμό

Η τεχνικοτακτικές επιλογές των προπονητών κατά τη διάρκεια των αγώνων και των προπονήσεων θα πρέπει να βασίζονται σε σίγουρες και αξιόπιστες πληροφορίες. Το υψηλό επίπεδο των εθνικών ευρωπαϊκών ομάδων αλλά και της καλαθοσφαίρισης στην Ελλάδα, μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο αγωνιστικής συμπεριφοράς για νεαρούς αθλητές και ομάδες, ώστε να παραμείνουν στον αγωνιστικό αθλητισμό, αξιοποιώντας τις πληροφορίες που τους παρέχονται. Μεγάλη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην προπόνηση νεαρών αθλητών για την αξιοποίηση των τεχνικών στοιχείων της επίθεσης τόσο από τους καθηγητές Φυσικής Αγωγής όσο και από τους προπονητές καλαθοσφαίρισης. Ιδιαίτερα οι προπονητές θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα παραπάνω αποτελέσματα σχετικά με τις επιθετικές επιλογές των ομάδων στο ευρωπαϊκό μπάσκετ, ώστε να προσαρμόσουν το περιεχόμενο της προπόνησης αναλόγως.

Βιβλιογραφία

- Bazanov, B., Haljand, R., & Vohandu, P. (2005). Offensive teamwork intensity as a factor influencing the result in basketball. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 5(2), 9-16.
- Brown, H. (1995). *Basketball's Box Offence*, (p. 54, 89). Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
- Γαρέφης, Α., Ξηρομερίτης, Χ., Τσίτοκαρης, Γ., & Μέξας, Κ. (2006). Η κατάσταση 1 εναντίον 1 ως τρόπος εκδήλωσης της επίθεσης στη σύγχρονη Καλαθοσφαίριση. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 4, 462 - 466.
- Γιώργος, Α. (2004). *Τεχνικοτακτική ανάλυση του περιφερειακού παιχνιδιού των Ευρωπαϊκών ομάδων καλαθοσφαίρισης που συμμετείχαν στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα του 2003*. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία, ΤΕΦΑΑ - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Γιώργος, Α. (2006). *Μελέτη οργανωμένης επιθετικής τακτικής των ομάδων καλαθοσφαίρισης στα Ευρωπαϊκά Πρωταθλήματα 2003 και 2005*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διατριβή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Filipovski, S. (2005). The Pick n' Roll on offence. *FIBA Assist magazine*, 12, 29-31. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/exp/assiMaga>
- Gillen, P. (1993). *Pete Gillen*. Indianapolis, IN: Masters Press.
- Harris, D. (2007). The defense on the Pick-and-Roll. *FIBA Assist magazine*, 25, 24-26. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/exp/assiMaga>
- Krueger, R. (2007). The Pick-and-Roll: All of the solutions. *FIBA Assist magazine*, 26, 8-12. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/exp/assiMaga>
- Μαυρίδης, Γ., Λάιος, Α., Ταξιλάρης, Κ., Τσίτοκαρης, Γ. (2003). Η εκδήλωση επίθεσης μετά από επιστροφή πάσας προς τα έξω ως καθοριστικός παράγοντας της νίκης στην καλαθοσφαίριση. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 2(1), 81-86.
- Mexas, K., Tsitskaris, G., Kyriakou, D., Garefis, A. (2005). Comparison of effectiveness of organized offences between two different championships in high-level basketball. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 5(1), 72 - 82.
- Ocierka, B. (2004). Defending the Pick n' Roll. *FIBA Assist magazine*, 11, 30-34. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/exp/assiMaga>
- Ortega, E., Cardenas, D., Sainz de Baranda, P., & Palao, J.M. (2006). Differences between winning and losing teams in youth basketball games (14-16 years old). *International Journal of Applied Sports Sciences*, 18(2), 1-11.
- Osterman, M. (1993). Taft's team game, objective and individual evaluations. *Texas Coach*, 5, 36-39.
- Πολυκράτης, Μ., Τοαμουρτζής, Ε., Καρουπίδης, Α., Μαυρίδης, Γ., & Χριστόδουλος, Α. (2009). Αποτελεσματικότητα και Διαφοροποιήσεις ως προς την εκδήλωση του Pick And Roll μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ στα Ημιτελικά του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ανδρών 2006 στην Ιαπωνία. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, τόμος 7(1), 63-71.
- Remmert, H. (2003). Analysis of group-tactical offensive behavior in elite basketball on the basis of a process orientated model. *European Journal of Sport Science*, 3(3), 1-12.
- Reich, B.J., Hodges, J.S., Carlin, B.P., & Reich, A.M. (2006). A spatial analysis of basketball shot chart data. *The American Statistician*, 60(1), 3-12.

Smith, D., & Spear, B. (1981). *Basketball multiple offence and defense*. Englewood Cliffs NJ: Prentice Hall.

Σταυρόπουλος, Ν., Γεροδήμος, Β., Τζουβάρας, Γ., & Κέλλης, Σ. (2001). Βασικοί τύποι πάσας στη μεγιστοποίηση της επιτυχίας στη σύγχρονη καλαθοσφαίριση. *Αθλητική Απόδοση και Υγεία*, 3, 167-173.

Tavares, F., & Gomes, N. (2003). The offensive process in basketball – a study in high per-

formance junior teams. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 3(1), 34-39.

Yannakis, P. (2006). Greece's strategy in Japan. *FIBA Assist magazine*, 23, 8-11. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/expe/assiMaga>

Wissel, H. (2006). Man-to-man offense: passing game. *FIBA Assist Magazine*, 18, 6-10. <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/expe/assiMaga>

